

اثر درمانی ان استیل سیستئین بر تغییرات آنزیم‌های کبدی و آسیب‌های بافتی رت‌های نر نژاد ویستار مواجه شده با دوزهای حاد و مزمن کادمیوم

زهرا آذر مهر^۱، نجمه رنجی^۱، زینب خزائی کوهر^۲، هادی حبیب الهی^۱

^۱ گروه زیست شناسی، دانشکده علوم پایه، واحد رشت، دانشگاه آزاد اسلامی، رشت، ایران

^۲ گروه زیست شناسی سلولی و مولکولی، دانشکده علوم زیستی، واحد تنکابن، دانشگاه آزاد اسلامی، تنکابن، ایران

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۰/۹/۱۳؛ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۰/۴

چکیده

زمینه و هدف: کادمیوم یک فلز سنگین سمی موجود در آلاینده های محیطی در کلان شهرها است که از طریق استنشاق وارد بدن می شود که تجمع آن در بدن سبب تولید گونه‌های اکسیژن واکنشی و آپوپتوز و تغییر ساختار پروتئینی می‌شود. هدف از این مطالعه بررسی اثر درمانی ان استیل سیستئین (به دلیل داشتن گروه سولفیدریل و پاکسازی گونه های فعال اکسیژن) بر روی آنزیم‌های کبدی و التهاب رت‌های مواجه شده با دوزهای حاد و مزمن کلرید کادمیوم می‌باشد. **مواد و روش‌ها:** در این مطالعه ۳۰ سر رت نر نژاد ویستار دو ماهه به طور تصادفی به ۵ گروه ۶ تایی تقسیم شدند. گروه کنترل سالم (G1) فقط با آب و غذای استاندارد تغذیه شدند و گروه منفی حاد (G2) در روز اول مطالعه ۸۰ میلی‌گرم بر کیلوگرم کلرید کادمیوم دریافت نمودند. گروه کنترل منفی مزمن (G3) روزانه ۲/۵ میلی‌گرم بر کیلوگرم کلرید کادمیوم به مدت چهار هفته دریافت نمودند. گروه تیمار حاد (G4) روز اول مطالعه ۸۰ میلی‌گرم بر کیلوگرم کلرید کادمیوم به همراه ۵۰ میلی‌گرم بر کیلوگرم ان استیل سیستئین دریافت نمودند. گروه تیمار مزمن (G5) روزانه به مدت چهار هفته ۲/۵ میلی‌گرم بر کیلوگرم کلرید کادمیوم و ۵۰ میلی‌گرم بر کیلوگرم ان استیل سیستئین دریافت نمودند. در پایان دوره تیمار پس از بیهوشی از قلب رت‌ها به جهت اندازه‌گیری سطح آنزیم‌های کبدی خون‌گیری انجام شد. سپس کبد آن‌ها انجام آزمایش‌های هیستوپاتولوژی خارج گردید.

یافته‌ها: تیمار با کلرید کادمیوم در دوز پیوسته سبب افزایش معنادار سطح آنزیم‌های ALT، AST، ALP و LDH نسبت به گروه کنترل شد. در سطح آنزیم GGT تغییر معناداری حاصل نشد. کلرید کادمیوم سبب ایجاد التهاب در اطراف عروق و افزایش ضخامت عروق کبدی گردید. پس از تیمار با ان استیل سیستئین در گروه تیمار چهارم (G5) سطح آنزیم‌ها نسبت به گروه تیمار دوم (G3) کاهش معنادار را نشان داد. همچنین از التهابات اطراف عروق و ضخامت عروق نسبت به G3 کاسته شد.

نتیجه‌گیری: تجویز ان استیل سیستئین با دوز پیوسته، از طریق کاهش سطح سرمی آنزیم‌های ALT، AST، ALP و LDH و همچنین التهاب های کبدی، سمیت ناشی از کلرید کادمیوم را در رت‌های مواجه شده با دوز پیوسته کلرید کادمیوم کاهش می‌دهد.

کلمات کلیدی: ان استیل سیستئین، کلرید کادمیوم، کبد، آنزیم‌های کبدی

نویسنده مسئول:

استادیار، ژنتیک مولکولی، گروه زیست شناسی، دانشکده علوم پایه، واحد رشت، دانشگاه آزاد اسلامی، رشت، ایران

۰۱۳۳۳۴۴۰۸۰

E-mail: n_ranji@iaurasht.ac.ir

مقدمه

کادمیوم یک فلز دو ظرفیتی است که در صنایع آبکاری، باطری‌سازی و جوشکاری استفاده می‌شود. این فلز سمی در آلاینده‌های محیطی و صنعتی و نیز در دود ناشی از وسایل نقلیه و دخانیات وجود دارد (۱). موارد متعددی از مسمومیت با کادمیوم در انسان و حیوان گزارش شده است. مواجهه حاد با فلزات سنگینی همانند کادمیوم سبب مرگ و مواجهه تدریجی با مقادیر اندک منجر به انباشته شدن آن در بافت‌های مختلف از جمله کبد، ریه، کلیه و روده بزرگ می‌شود (۲). اثر منفی کلرید کادمیوم بر پارامترهای رشدی و برخی صفات فیزیولوژیک در گیاهان پرورش یافته در خاک‌های آلوده و تغذیه طيور از این خاک‌ها به این فلز موید این مطلب است (۳). آبریزان نیز سهم مهمی در رژیم غذایی انسان دارند و در آب‌های شور و شیرین آلوده می‌شوند (۴). مواجهه حاد با فلزات سنگینی همانند کادمیوم سبب مرگ و مواجهه تدریجی با مقادیر اندک منجر به انباشته شدن آن در بافت‌های مختلف از جمله کبد، ریه، کلیه و روده بزرگ می‌شود (۵). استنشاق بخارهای حاصل از کادمیوم باعث ورود این فلز سمی به خون می‌شود و این امر سبب تولید رادیکال‌های آزاد و در پی آن استرس اکسیداتیو می‌گردد. کادمیوم به سبب تمایل بالا به اتصال به گروه‌های سولفیدریل باعث غیرفعال شدن آنتی‌اکسیدان‌های حاوی سولفیدریل می‌شود و در نتیجه با کاهش قدرت دفاع آنتی‌اکسیدانی منجر به افزایش استرس اکسیداتیو می‌گردد (۶). التهاب ناشی از استرس اکسیداتیو بر ساختار پروتئین‌ها تأثیرات نامطلوبی دارد. گروهی از پروتئین‌ها بطور طبیعی در بدن به دلیل داشتن گروه سولفیدریل وظیفه حمل و نقل فلزات را بر عهده دارند. یکی از این پروتئین‌ها گروه متالوتیونین‌ها می‌باشند. متالوتیونین، پروتئینی با وزن مولکولی ۷-۸ کیلو دالتون است که دارای چهار زیرواحد می‌باشد. این پروتئین منحصر به فرد، غنی از گروه‌های سولفیدریلی است. در پستانداران، متالوتیونین غالباً در سیتوپلاسم سلول و سپس در لیزوزوم، میتوکندری و هسته یافت می‌شود. مهمترین عملکرد فیزیولوژیکی متالوتیونین، حمل یون‌های روی و مس و نیز محافظت در برابر سمیت‌های سلولی از قبیل آلودگی کادمیومی از طریق تامین جایگاه گروه‌های سولفیدریل برای رادیکال‌های آزاد مهار نشده در

استرس اکسیداتیو است (۷).

داروی ان استیل سیستین به عنوان یک ترکیب غنی از سولفیدریل قادر به پاکسازی رادیکال‌های آزاد است. بطوری که موارد استفاده از ان استیل سیستین در بیماری‌های مختلف از جمله سرطان، بیماری‌های قلبی و عروقی، مسمومیت با استامینوفن و عفونت‌های ویروسی نقص ایمنی انسان (HIV) قبلاً بررسی شده است (۸). از آنجا که فلزات سنگین باعث افزایش تولید رادیکال‌های آزاد در سرم و نیز افزایش سطح آلانین ترانسفراز (ALT)، آسپاراتات آمینوترانسفراز (AST)، آلکالین فسفاتاز (ALP)، لاکتات دهیدروژناز (LDH)، گاماگلوتامیل ترانسفراز (GGT) می‌شود (۹) و با توجه به وجود کلرید کادمیوم در منابع خاک و آب و انتقال این فلز سمی از طریق مواد غذایی در این مطالعه بر آن شدیم که تأثیر استرس اکسیداتیو کلرید کادمیوم با دوزهای حاد و مزمن را از طریق گاوآز بر روی سطح سرمی آنزیم‌های کبدی ALT، AST، ALP، LDH و GGT و التهاب بافت کبد به روش هیستوپاتولوژیک بررسی کنیم و برای دفع این فلز سنگین از بدن از آنتی‌اکسیدانی چون ان استیل سیستین استفاده و تأثیر درمانی آن بر سطح آنزیم‌های ALT، AST، ALP، LDH و GGT و التهاب بافت کبد مطالعه شود.

مواد و روش‌ها

حیوانات

در این مطالعه تجربی-مداخله‌ای ۳۰ سر رت نر نژاد ویستار با میانگین وزنی 180 ± 20 گرم و سن ۸ هفته از مرکز انیستیتو پاستور کرج خریداری و در خانه حیوانات پژوهشگاه ژنیران نگهداری شد. حیوانات به جهت سازگاری با محیط جدید به مدت یک هفته (با دمای 25 ± 2 درجه سانتی‌گراد و با رطوبت نسبی 55 ± 5 درصد و سیکل ۱۲ ساعت روشنایی و ۱۲ ساعت تاریکی) در کنار یکدیگر نگهداری شدند. در مدت مطالعه، غذای کافی و آب مناسب در اختیار حیوانات قرار داده شد. اساس این مطالعه مطابق با دستورالعمل کار با حیوانات آزمایشگاهی تنظیم و به تصویب کمیته اخلاق دانشگاه آزاد واحد رشت به شماره IR.IAU.RASHT.REC.1399.008 قرار گرفت.

آماده‌سازی مواد و کیت‌ها

پودر ان استیل سیستین (شرکت سیگما، کشور آلمان با درجه خلوص ۹۹/۹۹ درصد) خریداری شد و غلظت ۵۰ میلی‌گرم بر کیلوگرم از آن در بافر فسفات (شرکت بهارافشان (pH=7.0) تهیه شد. غلظت‌های ۲/۵ میلی‌گرم بر کیلوگرم و ۸۰ میلی‌گرم بر کیلوگرم از پودر کلرید کادمیوم (شرکت سیگما کشور آلمان با درجه خلوص ۹۹/۹۹ درصد) نیز در بافر فسفات آماده گردید.

روش مطالعه

۳۰ سر رت نر بالغ نژاد ویستار به ۵ گروه ۶ تایی تقسیم شدند. گروه‌ها به شرح زیر می‌باشند:

۱- گروه کنترل سالم (G1) که روزانه فقط آب و مواد غذایی را به مدت ۴ هفته دریافت نمودند.

۲- گروه کنترل منفی (G2) در روز اول مطالعه ۸۰ میلی‌گرم بر کیلوگرم کلرید کادمیوم دریافت نمودند.

۳- گروه منفی مزمن (G3) روزانه به میزان ۲/۵ میلی‌گرم بر کیلوگرم کلرید کادمیوم را به مدت ۴ هفته دریافت نمودند.

۴- گروه تیمار اول (G4) در روز اول مطالعه ۸۰ میلی‌گرم بر کیلوگرم کلرید کادمیوم به همراه ۵۰ میلی‌گرم ان استیل سیستین دریافت کردند.

۵- گروه تیمار دوم (G5) روزانه ۲/۵ میلی‌گرم بر کیلوگرم کلرید کادمیوم به همراه ۵۰ میلی‌گرم ان استیل سیستین به مدت ۴ هفته دریافت نمودند. دوزهای دریافتی با استفاده از مطالعات قبلی انتخاب شدند^{۱۵،۱۴}.

۶- حیوانات در مدت مطالعه کلرید کادمیوم و ان استیل سیستین را بصورت گاوآژ دریافت نمودند.

آزمایش‌های بیوشیمیایی

۲۴ ساعت پس از آخرین گاوآژ و ۱۲ ساعت ناشتایی، رت‌ها با استفاده از 2 ± 50 میلی‌گرم بر کیلوگرم کتامین و زایلازین 1 ± 5 میلی‌گرم بر کیلوگرم بیهوش شدند. خون‌گیری از قلب بصورت مستقیم انجام شد. نمونه‌های خون به لوله‌های بدون ماده ضد انعقاد منتقل شده و پس از لخته شدن با سانتریفیوژ (شرکت سلکترا) با

دور $600 \times g$ سانتریفیوژ شدند و سرم جدا شده به لوله‌های گاما درب‌دار منتقل شدند. سطح سرمی ALT، AST، ALP، LDH، GGT بوسیله دستگاه اتوآنالایزر کوپاس 6000 (مدل C-501) طبق دستورالعمل شرکت سازنده (کوباس) اندازه‌گیری شدند. سطح سرمی ALT، AST و GGT به روش IFCC (فدراسیون بین‌المللی شیمی بالینی و طب آزمایشگاهی) و ALP و LDH به روش DGKC (استاندارد انجمن بیوشیمی آلمان) اندازه‌گیری شدند.

آزمایش‌های هیستوپاتولوژی

پس از خون‌گیری، تمامی بافت کبد از شکم خارج و به منظور فیکساسیون به ظرف‌های جداگانه حاوی فرمالین ۱۰ درصد منتقل شدند. نمونه‌ها با دستگاه تیشوپروسوسور (شرکت دید سبز مدل DS2080/H) به مدت ۱۹ ساعت پروسس شدند. پس از آن با پارافین قالب‌گیری انجام شد و با میکروتوم (کمپانی ساکورا) برش‌های سریالی به ضخامت ۴ میکرون تهیه گردید. لام‌ها پس از دپارافینه شدن با رنگ همتوکسیلین-ئوزین رنگ‌آمیزی و با میکروسکپ نوری (المپیوس مدل CX23) بررسی شدند.

تحلیل آماری

محاسبات آماری با نرم‌افزار Origin Pro نسخه ۱۵ انجام شد. نتایج بصورت میانگین انحراف معیار (Mean±SD) نشان داده شدند. برای مقایسه تفاوت معنی‌داری بین گروه‌ها از تست آنالیز واریانس یکطرفه ANOVA و تست تکمیلی Tukey استفاده شد. ملاک معنی‌دار بودن تفاوت بین گروه‌ها $p < 0.05$ در نظر گرفته شد.

نتایج

یافته‌های بیوشیمیایی

نمودار ۱ نتایج حاصل از تیمار با ان استیل سیستین به دنبال مواجهه با کلرید کادمیوم، بر سطح آنزیم‌های ALT، AST، ALP، LDH، GGT را در گروه‌های مورد مطالعه نشان می‌دهد.

تاثیر ان استیل سیستین بر فعالیت ALT

مطابق آنچه در نمودار ۱-الف نشان داده شده است، سطح

۳-۴ تاثیر ان استیل سیستین بر فعالیت LDH

نمودار ۱-د سطح سرمی LDH را در گروه‌های مورد مطالعه آشکار می‌سازد. در گروه تیمار اول (G2) و گروه تیمار دوم (G3) افزایش سطح سرمی LDH نسبت به گروه کنترل مشهود است (به ترتیب $p < 0.05$ و $p < 0.00$). نتایج نشان داد تیمار با ان استیل سیستین سبب کاهش سطح LDH در گروه تیمار چهارم (G5) نسبت به گروه تیمار دوم (G3) شد ($p < 0.001$).

تاثیر ان استیل سیستین بر فعالیت GGT

سطح سرمی آنزیم GGT پس از مواجهه با کادمیوم و تیمار با ان استیل سیستین تغییری نشان نداد. (نمودار ۱-ح)

یافته‌های هیستوپاتولوژی

شکل ۱ یافته‌های هیستوپاتولوژی را در گروه‌های مختلف نشان می‌دهد. همانطور که در تصویر مشخص است در گروه کنترل هیچگونه آسیب بافتی و عروقی مشاهده نشد. در گروه تیمار اول (G2) سلول‌های التهابی در اطراف عروق قابل رویت شدند. در گروه تیمار دوم (G3) تعداد زیادی سلول التهابی در اطراف عروق مشاهده شد که با افزایش ضخامت عروق نیز همراه بود. پس از تیمار با ان استیل سیستین در هر دو گروه تیمار از سلول‌های التهابی کاسته شد و همچنین در گروه G5 ضخامت عروق نسبت به گروه G3 کاهش چشمگیر داشت.

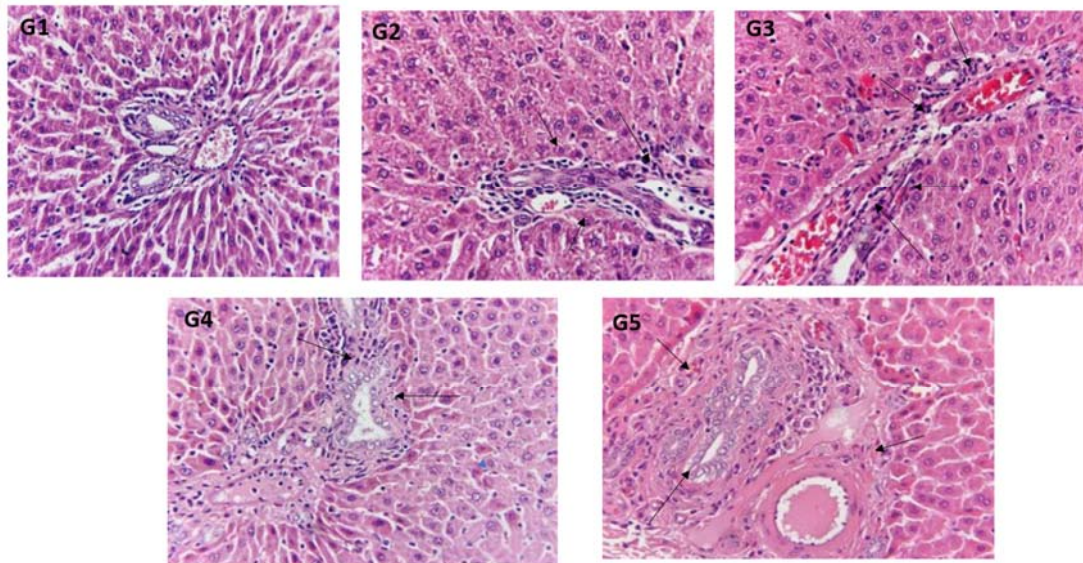
سرمی ALT در گروه تیمار دوم (G3) نسبت به گروه کنترل، به صورت معنادار افزایش داشت ($p < 0.05$). در گروه تیمار اول (G2) نسبت به گروه کنترل تغییر معناداری مشاهده نشد این در حالی است که پس از تیمار با ان استیل سیستین در گروه تیمار چهارم (G5) نسبت به گروه G3 سطح سرمی ALT کاهش یافت ($p < 0.001$). مطابق نمودار، سطح این آنزیم در گروه G4 نسبت به گروه G2 تغییر معناداری نداشت.

تاثیر ان استیل سیستین بر فعالیت AST

نمودار ۱-ب سطح سرمی AST را در گروه‌های مختلف نشان می‌دهد. در گروه تیمار دوم (G3) سطح سرمی AST نسبت به گروه کنترل افزایش قابل ملاحظه‌ای داشت ($p < 0.01$). گرچه در گروه G2 نسبت به گروه G1 تغییر محسوس نبود. پس از تیمار با ان استیل سیستین در گروه G5 نسبت به گروه G3 سطح سرمی AST کاهش یافت ($p < 0.001$).

تاثیر ان استیل سیستین بر فعالیت ALP

نمودار ۱-ج نمایانگر سطح سرمی ALP است. در گروه تیمار دوم نسبت به گروه کنترل سطح سرمی ALP بطور معناداری افزایش یافت ($P < 0.05$). پس از تیمار با ان استیل سیستین در گروه G5 نسبت به گروه G3 کاهش سطح سرمی ALP مشاهده شد ($p < 0.05$).

شکل ۱: یافته‌های هیستوپاتولوژی را در گروه‌های مختلف نشان می‌دهد. همانطور که در تصویر مشخص است در گروه کنترل هیچ گونه آسیب بافتی و عروقی مشاهده نشد. در گروه G2 سلول‌های التهابی در اطراف عروق قابل رویت شدند. در گروه G3 تعداد زیادی سلول التهابی در اطراف عروق مشاهده شد که با افزایش ضخامت عروق نیز همراه بود. پس از تیمار آن استیل سیستین در هر دو گروه تیمار از سلول‌های التهابی کاسته شد و همچنین در گروه G5 ضخامت عروق نسبت به گروه G3 کاهش چشمگیر داشت. تصاویر با بزرگنمایی 40x نشان داده شده است.

بحث

عنوان یکی از دلایل افزایش سطح سرمی آنزیم‌های کبدی در مواجهه با سمیت‌های این چنینی از جمله کادمیوم شناخته شده است.^{۲۱} انحطاط گرانولار و واکوئولار در سلول‌های کبدی و همچنین نکروز سلول پارانشیمی، تکثیر آندوپلاسمیک، اتوفاغوسیتوز و تغییرات دژنراتیو میتوکندری، افزایش قطر سینوسی در بافت کبد از دیگر پیامدهای حاصل از این سمیت گزارش شده است.^{۲۳،۲۲} همانگونه که ذکر شد میزان ALT، AST، ALP، LDH، GGT از عوامل مهم در شناسایی آسیب‌های کبدی به شمار می‌روند. ALT و ایزوآنزیم‌های سیتوپلاسمی آن و AST عمدتاً در سیتوزول هپاتوسیت یافت می‌شوند. با آسیب غشایی در هپاتوسلولار حاد، این آنزیم‌ها آزاد و وارد سینوزوئید می‌شوند و به این ترتیب سطح آنزیم‌های ALT و AST در سرم افزایش می‌یابد.

ALP در بیشتر بافت‌های بدن وجود دارد اما بیشترین غلظت آن در سلول‌های کوپفر کبد می‌باشد. این آنزیم در التهابات کبدی،

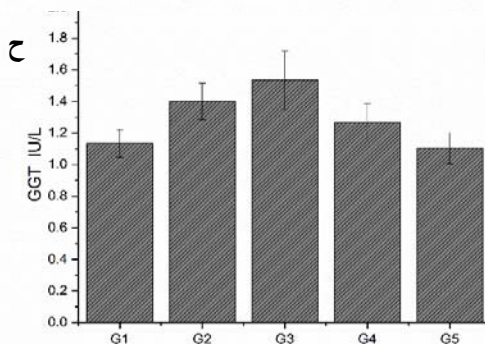
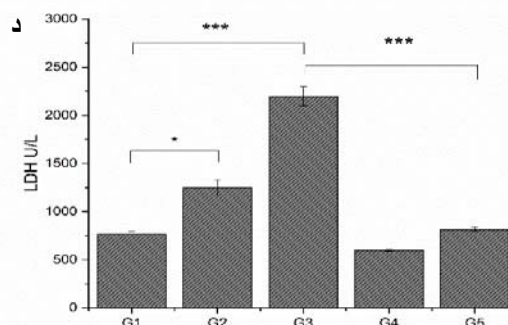
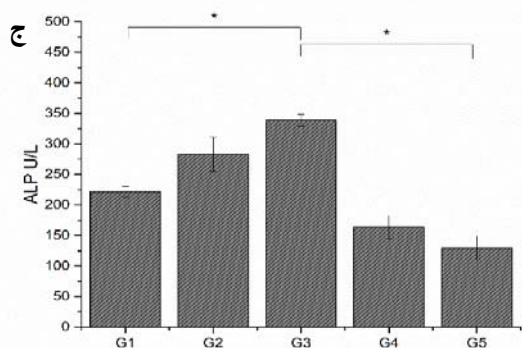
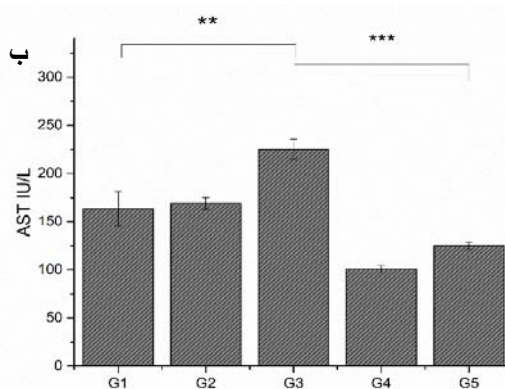
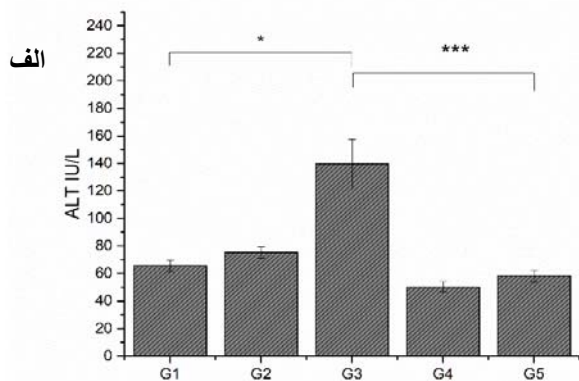
در این مطالعه اثرات سمی کادمیوم با دوزهای حاد و مزمن بر سطح سرمی آنزیم‌های کبدی و بافت کبد بررسی و تاثیر درمانی آن استیل سیستین مطالعه شد. افزایش سطح سرمی آنزیم‌های کبدی نشان دهنده تخریب ساختار کبدی می‌باشد. اثر هپاتوتوکسیسیته القا شده توسط کادمیوم و سایر آلاینده‌های فلزی محیطی و تاثیر آن در زنجیره غذایی شناخته شده است.^{۱۷،۱۶} به عنوان مثال، مطالعات گزارش نموده‌اند که قرار گرفتن در معرض مقادیر اندک کادمیوم به صورت خوراکی از طریق فعال‌سازی مسیر التهاب NLRP3 باعث التهاب بافت کبد و در دوران بلوغ مسبب آسیب بافتی شدیدی می‌گردد.^{۱۸} گزارش‌ها حاکی از آن است که کلرید کادمیوم سبب افزایش سطح سرمی ALT، AST و ALP می‌شود.^{۱۹} همچنین نشان داده شده است که قرارگیری در معرض استات سرب به عنوان یک آلاینده محیطی به صورت مزمن نیز منجر به افزایش سطح سرمی آنزیم‌های مذکور می‌شود.^{۲۰} استرس اکسیداتیو به

انسدادهای صفراوی و سیروز کبدی افزایش می‌یابد.^{۲۵} آنزیم GGT عمدتاً در سطح کانال‌های صفراوی و هپاتوسیت‌ها یافت می‌شود و گرچه در بسیاری از اندام‌ها از جمله کبد و کلیه و پانکراس وجود دارد، اما کبد منبع اصلی GGT موجود در خون است. آنزیم GGT معمولاً در مواردی که باعث آسیب‌رسانی حاد به بافت کبد یا مجاری صفراوی می‌شوند، افزایش می‌یابد.^{۱۷} آنزیم LDH نیز در تمام سلول‌های بدن از جمله کبد، قلب، کلیه، ریه و ماهیچه‌ها یافت می‌شود و در تولید انرژی بدن نقش دارد. بطور طبیعی مقدار LDH در سرم پایین است و زمانی که سلول‌ها از جمله سلول‌های کبدی آسیب می‌بینند سطح LDH افزایش می‌یابد. بنابراین اندازه‌گیری LDH در کنار سایر سنجش‌های آنزیمی کبدی اهمیت می‌یابد.^{۲۶}

نتایج نشان می‌دهد مواجهه با کلرید کادمیوم بصورت مزمن باعث افزایش معنادار سطح سرمی آنزیم‌های ALT، AST، ALP و LDH در گروه تیمار دوم (G3) نسبت به گروه کنترل (G1) می‌گردد. اما در سطح سرمی آنزیم GGT تغییر معناداری مشاهده نشد چرا که آنزیم GGT یک آنزیم مختص کانال‌های صفراوی می‌باشد و در آسیب‌های مجاری صفراوی و مجاری کبدی افزایش می‌یابد.^{۱۷} حضور سلول‌های التهابی اطراف عروق و افزایش ضخامت عروق کبدی در گروه G3 نسبت به گروه G1 نیز در بررسی‌های میکروسکوپی برش‌های بافتی موید التهاب ناشی از کلرید کادمیوم می‌باشد.

ان استیل سیستین در برابر آپوپتوز نوروئی و استرس اکسیداتیو ناشی از کادمیوم به طور قابل توجهی سبب افزایش فعالیت سوپراکسید دیسموتاز، کاتالاز و گلووتاتیون پراکسیداز در بافت مغز شده و از تولید ROS ناشی از کادمیوم جلوگیری می‌نماید.^{۲۷} اثر

محافظتی این ترکیب در برابر استرس اکسیداتیو ناشی از کادمیوم و آپوپتوز در سلول‌های زایا مطرح است.^۲ طبق مطالعات، کادمیوم به علت میل ترکیبی بالا برای ترکیب با گروه‌های تیول و آنتی‌اکسیدان‌های حاوی سولفور باعث ضعف سیستم دفاعی آنتی‌اکسیدانی شده و رادیکال آزاد تولید می‌نماید.^{۲۹} رادیکال‌های آزاد تولید شده می‌توانند بر پتانسیل غشای میتوکندری تأثیر گذاشته و منجر به آپوپتوز شده و در نهایت باعث افزایش التهاب بافت کبد شود. ان استیل سیستین دارای گروه تیول و پیش‌ماده L-سیستین می‌باشد. ان استیل سیستین دارای فعالیت ضد التهابی و آنتی‌اکسیدانی خود، در اثر تعامل با رادیکال آزاد و منبع گروه‌های سولفیدریل سبب پاکسازی رادیکال‌های آزاد می‌شود و در نتیجه التهاب بافتی و سطح سرمی آنزیم‌های کبدی کاهش می‌یابد. با بهره‌گیری از نتایج این مطالعات و اثر بخشی ان استیل سیستین، در بهبود التهاب بافت کبدی و کاهش سطح آنزیم‌های کبدی از این ترکیب برای تیمار رت‌های مواجه شده با کادمیوم استفاده شد.^{۳۰،۳۱} نتایج حاصل از این مطالعه هم‌نشان داد که پس از استفاده از ان استیل سیستین در گروه G5 سطح آنزیم‌های ALT، AST، ALP و LDH بطور معناداری نسبت به گروه G3 کاهش یافت. همچنین بررسی‌های میکروسکوپی برش‌های بافتی نیز اثر ان استیل سیستین را بر کاهش ضخامت و التهابات اطراف عروق در گروه G5 نسبت به گروه G3 نشان می‌دهد. به نظر می‌رسد که احتمالاً تجویز ان استیل سیستین با خاصیت ضد التهابی و آنتی‌اکسیدانی می‌تواند آسیب‌های کبدی ناشی از مسمومیت کلرید کادمیوم را در رت‌های نر نژاد ویستار را کاهش دهد و سطح سرمی آنزیم‌های کبدی را بهبود بخشد.

نمودار ۱: گروه کنترل (G1) رت های گیرنده غذای استاندارد ، گروه تیمار اول (G2) گیرنده دوز حاد کلرید کادمیوم، گروه تیمار دوم (G3) گیرنده دوز پیوسته کلرید کادمیوم، گروه تیمار سوم (G4) گیرنده دوز حاد کلرید کادمیوم به همراه تک دوز ان استیل سیستین، گروه تیمار چهارم (G5) گیرنده دوز پیوسته کلرید کادمیوم به همراه ان استیل سیستین پیوسته

نمودار ۱: a-مقایسه میانگین سطح سرمی آنزیم ALT در بین گروه های مورد مطالعه b- مقایسه میانگین سطح سرمی آنزیم AST در بین گروه های مورد مطالعه c-مقایسه میانگین سطح سرمی آنزیم ALP در بین گروه های مورد مطالعه d- مقایسه میانگین سطح سرمی آنزیم LDH در بین گروه های مورد مطالعه e- مقایسه میانگین سطح سرمی آنزیم GGT در بین گروه های مورد مطالعه. میزان معناداری در گروه های مختلف $p < 0.05$ * و $p < 0.01$ ** و $p < 0.001$ ***

نتیجه‌گیری

یافته‌های مطالعه حاضر نشان می‌دهد که میزان ۲/۵ میلی‌گرم بر کیلوگرم و ۸۰ میلی‌گرم بر کیلوگرم کلرید کادمیوم از طریق ایجاد استرس اکسیداتیو در کبد سبب افزایش سطح سرمی آنزیم‌های ALT، AST، ALP و LDH و التهاب بافت کبدی می‌گردد. اما با توجه به عدم تغییر میزان GGT، مواجهه با دوزهای مذکور موجب انسداد کانالیکولرها و مجاری صفراوی نشده است. به نظر می‌رسد ان استیل سیستین از طریق کاهش سطح آنزیم‌های کبدی و کاهش التهابات اطراف عروق و نیز کاهش ضخامت عروق می‌تواند در تخفیف آسیب‌های ناشی از کلرید کادمیوم در کبد اثربخش باشد.

سپاسگزاری

نویسندگان این مقاله از سرکار خانم دکتر سوگل مکننت خواه از مرکز تحقیقات بیوشیمی و بیوفیزیک دانشگاه تهران، سرکار خانم دکتر ارمغان شیرین سخن از دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت، جناب آقای دکتر علی رهبری از بخش پاتولوژی بیمارستان جم تهران، جناب آقای دکتر محمدمهدی ریاحی از بخش پاتولوژی بیمارستان شهدای گمنام تهران و جناب آقای مسعود سلطانی حلویی از دانشگاه مالک اشتر گروه بیوتکنولوژی به دلیل همکاری در انجام این پروژه تحقیقاتی کمال تشکر و قدردانی را دارند.

References

- Almeer RS, Alarifi S, Alkahtani S, et al. The potential hepatoprotective effect of royal jelly against cadmium chloride-induced hepatotoxicity in mice is mediated by suppression of oxidative stress and upregulation of Nrf2 expression. *Biomedicine & Pharmacotherapy* 2018;106: 1490-1498.
- Refaie MM, El-Hussieny M, Zenhom NM. Protective role of nebivolol in cadmium-induced hepatotoxicity via downregulation of oxidative stress, apoptosis and inflammatory pathways. *Environmental toxicology and pharmacology* 2018; 58:212-219
- Aladeyelu S, Onyejike D, Ogundairo O, et al. Hepatoprotective role of Moringa oleifera ethanolic leaf extract on Liver functions (Biomarker) in cadmium chloride induced hepatotoxicity in Albino wistar rats. *International Journal of Basic Applied and Innovative Research* 2018;7(1): 12-17.
- Bahmani R, Bihamta M, Habibi D. Evaluation of common bean genotypes tolerance in response to cadmium stress at germination stage. *Journal of Crop Production* 2015;7(4): 61-80.
- Gravand F, Rahnavard, Aptin, Mohammad Pour G. Investigation of the Uptake of Heavy Metals in Waste Leachate by Vetiver from a Contaminated Soil. *Iranian Journal of Soil Research* 2021;35(1): 89-103.
- Brucka-Jastrzebska E, Protasowicki M. Effects of cadmium and nickel exposure on haematological parameters of common carp, *Cyprinus carpio* L. *Acta Ichthyologica et Piscatoria* 2005; 35 (1): 29-38.
- Aladeyelu S, Onyejike D, Ogundairo O, et al. Hepatoprotective role of Moringa oleifera ethanolic leaf extract on Liver functions (Biomarker) in cadmium chloride induced hepatotoxicity in Albino wistar rats. *International Journal of Basic Applied and Innovative Research* 2018;7(1): 12-17.
- Chainani-Wu N. Safety and anti-inflammatory activity of curcumin: a component of tumeric (*Curcuma longa*). *The Journal of Alternative & Complementary Medicine* 2003;9(1): 161-168.
- Wang Y, Mandal AK, Son Y-O, et al. Roles of ROS, Nrf2, and autophagy in cadmium-carcinogenesis and its prevention by sulforaphane. *Toxicology and applied pharmacology* 2018;353: 23-30.
- Margoshes M, Vallee BL. A cadmium protein from equine kidney cortex. *Journal of the American Chemical Society* 1957;79(17): 4813-4814.
- Aldini G, Altomare A, Baron G, et al. N-Acetylcysteine as an antioxidant and disulphide breaking agent: the reasons why. *Free radical research* 2018; 52(7):751-762.
- Jafari M, Salehi M, Asgari A, et al. Effects of paraoxon on serum biochemical parameters and oxidative stress induction in various tissues of Wistar and Norway rats. *Environmental toxicology and Pharmacology* 2012;34(3): 876-687.
- Couture P, Kumar PR. Impairment of metabolic capacities in copper and cadmium contaminated wild yellow perch (*Perca flavescens*). *Aquatic Toxicology* 2003;64(1): 107-120.
- Azarmehr Z, Ranji N, Koohpar ZK, Habibollahi H. The

- effect of N-Acetyl cysteine on the expression of Fxr (Nr1h4), LXR α (Nr1h3) and Sirt1 genes, oxidative stress, and apoptosis in the liver of rats exposed to different doses of cadmium. *Molecular Biology Reports* 2021;48(3): 2533-2542.
15. Shirinsokhan A, Koohpar ZK, Ranji N. Effects of N-Acetyl Cysteine on the Expression of Matrix Metalloproteinases 2 and 9 in the Lung Tissue of Rats Exposed to Cadmium. *Iranian Red Crescent Medical Journal* 2020; 22(11):e163.
 16. Goodarzi Z, Karami E, Yousefi S, et al. Hepatoprotective effect of atorvastatin on Cadmium chloride induced hepatotoxicity in rats. *Life sciences* 2020;254: 117770.
 17. Renugadevi J, Prabu SM. Cadmium-induced hepatotoxicity in rats and the protective effect of naringenin. *Experimental and Toxicologic Pathology* 2010;62(2): 171-181.
 18. Li X, Li H, Cai D, et al. Chronic oral exposure to cadmium causes liver inflammation by NLRP3 inflammasome activation in pubertal mice. *Food and Chemical Toxicology* 2021;148: 111944.
 19. Khastar H, Fakharpour M, Shermeh SM, et al. Reduce the Cadmium-Induced Hepatotoxicity Using Hydro-Alcoholic Extract of Zataria. *Journal of Knowledge & Health in Basic Medical Sciences* 2019; 13(4):55-61
 20. Mohammadi R, Farokhi F, Nejati V, Asri Rezaei S. Assessment of the Amount of Hepatohistopathological and Enzymatic Changes after Chronic Lead Intoxication In Utero and Throughout Life in Rat. *Qom Univ Med Sci J.* 2013; 7 (2) :27-34.
 21. El-Sokkary GH, Nafady AA, Shabash EH. Melatonin administration ameliorates cadmium-induced oxidative stress and morphological changes in the liver of rat. *Ecotoxicology and environmental safety* 2010;73(3): 456-463.
 22. Yazihan N, Kocak MK, Akcil E, et al. Chronic cadmium toxicity induces inflammation and galectin-3 expression whereas suppresses the hypoxia inducible factor mRNA expression in the liver. *Trace Elem* 2015;32: 1-10.
 23. Ramesh G, Madhuri D, Reddy MLAG. Histopathological and ultrastructural changes of liver and kidney induced by lead and cadmium alone and combined exposure in male wistar rat. *The Pharma Innovation Journal* 2019;8(2): 407.
 24. Akomolafe SF, Aluko BT. Protective effect of curcumin on fertility in cyclophosphamide exposed rats: Involvement of multiple pathways. *Journal of food biochemistry* 2020;44(1): e13095.
 25. Fan Y, Du Z, Steib CJ, et al. Effect of SEPT6 on the biological behavior of hepatic stellate cells and liver fibrosis in rats and its mechanism. *Laboratory Investigation* 2019;99(1): 17-36.
 26. Ma H-R, Li Y-Y, Luo Y-P, et al. Effect of Guilingji Capsule on the fertility, liver functions, and serum LDH of male SD rats exposed by 900 mhz cell phone. *Zhongguo Zhong xi yi jie he za zhi Zhongguo Zhongxiyi jiehe zazhi= Chinese journal of integrated traditional and Western medicine* 2014;34(4): 475-9.
 27. Chen S, Ren Q, Zhang J, et al. N-acetyl-L-cysteine protects against cadmium-induced neuronal apoptosis by inhibiting ROS-dependent activation of Akt/mTOR pathway in mouse brain. *Neuropathology and applied neurobiology* 2014;40(6): 759-777.
 28. Ji Y-L, Wang H, Zhang C, et al. N-acetylcysteine protects against cadmium-induced germ cell apoptosis by inhibiting endoplasmic reticulum stress in testes. *Asian journal of andrology* 2013;15(2): 290.
 29. Houston MC. The role of mercury and cadmium heavy metals in vascular disease, hypertension, coronary heart disease, and myocardial infarction. *Altern Ther Health Med* 2007;13(2): S128-S33.
 30. Salama, S. A., Arab, H. H., Hassan, M. H., & Maghrabi, I. A. (2019). Cadmium-induced hepatocellular injury: modulatory effects of γ -glutamyl cysteine on the biomarkers of inflammation, DNA damage, and apoptotic cell death. *Journal of Trace Elements in Medicine and Biology*, 52, 74-82.

Zahra Azarmehr¹, Najmeh Ranji^{1*}, Zeinab Khazaei Koohpar², Hadi Habibollahi¹

¹ Department of Biology, Faculty of Sciences, Rasht Branch, Islamic Azad University, P.O. Box, 3516-41335, Rasht, Iran

² Department of Cellular and Molecular Biology, Faculty of Biological Sciences, Tonekabon Branch, Islamic Azad University, Tonekabon, Iran

Therapeutic Effect of N-acetylcysteine on Changes in Liver Enzymes and Tissue Damage in Male Wistar Rats Exposed to Acute and Chronic Doses of Cadmium

Received: 4 Dec 2021 ; Accepted: 25 Dec 2021

Abstract

Background and Aim: Cadmium is a toxic heavy metal found in environmental pollutants in metropolitan areas that enters the body via inhalation and causes the production of reactive oxygen species, apoptosis, and changes in protein structure. The purpose of this study was to see how N-acetyl cysteine (due to its sulfhydryl group and purification of reactive oxygen species) affected liver enzymes and inflammation in rats exposed to acute and chronic cadmium chloride doses.

Materials and Methods: In this study, 30 two-month-old male Wistar rats were randomly divided into 5 groups of 6. The control group (G1) was fed only standard water and food and the first treatment group (G2) received 80 mg / kg cadmium chloride on the first day of the study. The second treatment group (G3) received 2.5 mg / kg cadmium chloride daily for four weeks. The third treatment group (G4) received 80 mg / kg cadmium chloride along with 50 mg / kg n-acetyl cysteine on the first day of the study. The fourth treatment group (G5) received 2.5 mg / kg cadmium chloride and 50 mg / kg N-acetyl cysteine daily for four weeks. At the end of the treatment period, after anesthesia, blood samples were taken from the hearts of rats to measure the level of liver enzymes. Then their liver was removed and histopathological tests were performed.

Results: Treatment with cadmium chloride in continuous dose caused a significant increase in the levels of ALT, AST, ALP and LDH enzymes compared to the control group. There was no significant change in GGT enzyme level. Cadmium chloride caused inflammation around the arteries and increased the thickness of the hepatic arteries. After treatment with N-acetyl cysteine in the fourth treatment group (G5), the level of enzymes compared to the second treatment group (G3) showed a significant decrease. Inflammation around the arteries and the thickness of the arteries were also reduced compared to G3.

Conclusion: Continuous N-acetyl cysteine administration reduces cadmium chloride toxicity in rats exposed to a continuous dose of cadmium chloride by lowering serum levels of ALT, AST, ALP, and LDH enzymes, as well as hepatitis.

Keywords: N-acetyl cysteine, Cadmium chloride, Liver, Liver enzymes

*Corresponding Author:

Department of Biology,
Faculty of Basic Sciences,
Rasht Branch, Islamic Azad
University, Rasht, Iran.

Tel: 01333424080
Email : n_ranji@iaurasht.ac.ir